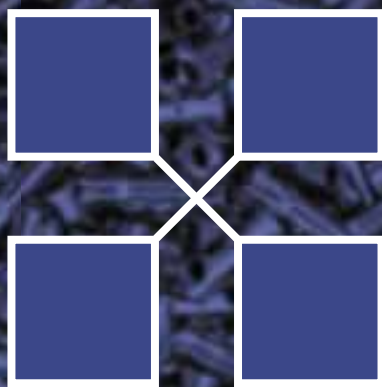

Klar til screening

Virksomhedens værktøj

Arbejdsmiljø i Jern- og metalindustrien

INDUSTRIENS
BRANCHEARBEJDSMILJØRÅD

INDUSTRIENS
BRANCHEARBEJDSMILJØRÅD

Industriens Branchearbejdsmiljøråd

Postboks 7777

1790 København V

Telefon: 70 23 15 43

Telefax: 70 23 15 40

E-mail: i-bar@i-bar.dk

Web: www.i-bar.dk

Medarbejdersekretariatet:

Vester Søgade 12

1790 København V

Telefon: 33 63 80 00

Telefax: 33 63 80 91

E-mail: ibar@co-industri.dk

DANSK INDUSTRI

Arbejdsgiversekretariatet:

H.C. Andersens Boulevard 18

1787 København V

Telefon: 33 77 33 77

Telefax: 33 77 33 70

E-mail: di@di.dk

Web: www.di.dk

Pjecen kan fås ved henvendelse til organisationerne.

Den kan downloades fra www.i-bar.dk.

Pjecen kan købes ved henvendelse til Videncenter for Arbejdsmiljø
»Arbejdsmiljøbutikken« www.arbejdsmiljobutikken.dk, tlf. 3916 5230.
Bestillingsnr. 102149.

Trykt på miljøvenligt papir

Oplag: 3500 stk.

Januar 2005

ISBN: 87-91537-29-0

Klar til Screening

Virksomhedens værktøj

Hvad er en screening?	4
Krav til virksomhedens egenindsats	6
Arbejdspladsvurdering	6
Virksomhedens sikkerhedsorganisation	8
Arbejdsulykker	9
Lovpligtige uddannelser	10
Instruktion	10
Brugsanvisninger for stoffer og materialer	11
Brugsanvisninger for tekniske hjælpemidler	12
Lovpligtige eftersyn	13
Krav til det materielle arbejdsmiljø	14
Krav der kun undersøges i ganske særlige tilfælde	21
Arbejds miljøinddragelse i planlægningen	21
Arbejds miljøkrav til fremmede håndværkere	22
Få mere at vide	24
Regler og vejledninger	24
Arbejds miljøadresser og hjemmesider	27
Organisationer	27

Hvad er en screening?

I forbindelse med den arbejdsmiljøreform der trådte i kraft den 1. januar 2005, blev der indført et krav om, at Arbejdstilsynet skal screene arbejdsmiljøet på alle landets virksomheder i løbet af 7 år. Når alle virksomheder er blevet screenet, genscreenses de ca. hvert 3. år.

Formålet med screeningen er at dele virksomhederne op i to grupper – de virksomheder, der har styr på Arbejdsmiljøet, og de virksomheder der skal undersøges nærmere. På denne måde bliver Arbejdstilsynet i stand til at prioritere indsatsen i forhold til de virksomheder, der har et utilfredsstillende arbejdsmiljø.

Et screeningsbesøg er et uanmeldt besøg fra Arbejdstilsynet. I vil ikke blive varslet om besøget og om, hvornår det finder sted. Under screeningsbesøget vurderer Arbejdstilsynet hvilke virksomheder, der har behov for et gennemgribende tilsynsbesøg, et såkaldt 'tilpasset tilsyn'.

Arbejdstilsynet vil både gennemgå de lovpligtige krav, der stilles til jeres egenindsats, og de krav der stilles til det konkrete arbejdsmiljø.

Den tilsynsførende vil altid spørge til sikkerhedsorganisationen og arbejdspladsvurderingen (APV).

Herefter gennemgås jeres arbejdsmiljø for at vurdere, om det lever op til arbejdsmiljøkravene. I den forbindelse vil fokus være rettet mod de problemer, der er typiske for netop jeres branche. Det er som hovedregel de problemer, der er beskrevet i Arbejdstilsynets arbejdsmiljøvejviser for jeres branche.

I forbindelse med gennemgangen af det konkrete arbejdsmiljø kan der være områder af jeres egenindsats, som den tilsynsførende vurderer, skal/bør belyses nærmere. Derfor vil den tilsynsførende f.eks. spørge efter arbejdspladsbrugsanvisninger,

hvis I bruger farlige stoffer. På samme måde kan der blive spurgt til lovpligtige uddannelser, hvis der f.eks. arbejdes med kraner, trucks, asbest eller styren.

Varigheden af et screeningbesøg vil variere fra virksomhed til virksomhed. Første gang den tilsynsførende vurderer at I ikke lever op til et af de lovpligtige krav stopper vedkommende besøget og virksomheden udtages til tilpasset tilsyn. Vurderer den tilsynsførende at I lever op til kravene udtages virksomheden ikke til tilpasset tilsyn.

I skal opfylde kravene til både egenindsats og det konkrete arbejdsmiljø for ikke at blive udtaget til et tilpasset tilsyn. Det er dog ikke sikkert, at den tilsynsførende vil spørge til samtlige krav i forbindelse med screeningen - kun dem som vedkommende finder relevante.

Virksomheder, der har et arbejdsmiljøcertifikat¹⁾, og dermed kan dokumentere, at de prioriterer et godt arbejdsmiljø, fritages for screening.

Dansk Industri, forbundene inden for CO-industri og Ledernes Hovedorganisation har på denne baggrund udviklet dette værktøj, som virksomhederne i metal- og maskinindustrien kan anvende til at sikre, at I lever op til de krav, som Arbejdstilsynet stiller ved en screening.

Formålet med værktøjet er at gøre det nemmere for ledere og medarbejdere at overskue de krav, der stilles til virksomheden. I værktøjet gennemgår vi de krav, som virksomheder inden for metal- og maskinindustrien skal opfylde, for at sikre, at de ikke bliver udtaget til et tilpasset tilsyn.

Værktøjet består af en række afsnit, der hver især gennemgår de krav, der i dag stilles til jern- og metalvirksomhederne i forbindelse med en screening.

Værktøjet findes også i elektronisk form. Det ligger på Industriens Branchearbejdsmiljøråds hjemmeside www.i-bar.dk. Værktøjet vil blive vedligeholdt på hjemmesiden, således at ændringer i kravene bliver løbende opdateret.

Værktøjet er finansieret af Industriens Branchearbejdsmiljøråd, som er arbejdsmarkedets parter inden for industriens fælles forum for arbejdsmiljøaktiviteter.

Hvis I har brug for konkrete værktøjer, procedurer og metoder, som I kan benytte til at leve op til de enkelte krav i praksis, kan I finde dem i "Værktøj til systematisk arbejdsmiljøarbejde i jern- og metalindustrien", som udgives af Industriens Branchearbejdsmiljøråd.

Du kan bestille "Værktøj til systematisk arbejdsmiljøarbejde" hos Dansk Metal, Dansk Industri eller Industriens Branchearbejdsmiljøråd.

1) Det er ikke alle arbejdsmiljøcertifikater, der er gyldige til at fritage virksomheden fra screening. For oplysninger om, hvilke certifikater der er gyldige, kontaktes Arbejdstilsynet eller Arbejdsmarkedets parter.

Krav til virksomhedens egenindsats

Arbejdspladsvurdering

Når Arbejdstilsynet screener en virksomhed, vil den tilsynsførende altid spørge til arbejdspladsvurderingen (APV'en).

En arbejdspladsvurdering er et styringsværktøj, der skal sikre, at I arbejder systematisk med arbejdsmiljøet på jeres virksomhed.

Alle jern- og metalvirksomheder skal lave en skriftlig arbejdspladsvurdering, der som minimum indeholder følgende:

1. En kortlægning af jeres arbejdsmiljøforhold. Herunder om der er arbejdsmiljøproblemer samt en beskrivelse af problemernes art og omfang.
2. En beskrivelse og vurdering af jeres arbejdsmiljøproblemer. Herunder problemernes art, alvor og omfang, samt årsagerne til problemerne, så I kan sætte de nødvendige løsninger igang.
3. En inddragelse af virksomhedens sygefravær med henblik på en vurdering af, om forhold i jeres arbejdsmiljø er medvirkende til forhøjet sygefravær.
4. En prioritering og opstilling af en handlingsplan til løsning af virksomhedens arbejdsmiljøproblemer, som ikke kan løses umiddelbart. Af planen skal det fremgå i hvilken rækkefølge og i hvilken takt, de konstaterede problemer bør løses.

5. Retningslinier for hvordan der skal følges op på handlingsplanen. Herunder hvem der har ansvaret for gennemførelse af planen, samt hvordan og hvornår der skal føres tilsyn og kontrol med de iværksatte foranstaltninger. Samt om igangsatte løsninger er fyldestgørende, og om handlingsplanen bør revideres m.v.

Arbejdspladsvurderingen skal indeholde en kortlægning af de:

- Fysiske forhold
- Ergonomiske forhold
- Psykiske forhold
- Kemiske forhold
- Biologiske forhold
- Ulykkesfarer

Hvis der findes farlige stoffer og materialer på arbejdspladsen, skal jeres arbejdspladsvurdering også indeholde en vurdering af:

- stofferne og materialernes farlige egenskaber
- eksponeringsgraden, -typen og varigheden
- omstændighederne ved arbejdet med farlige stoffer og materialer, herunder mængden
- virkningen af de forebyggende foranstaltninger, der er truffet eller skal træffes
- de konklusioner, der kan drages af foretagne arbejdsmedicinske undersøgelser
- grænseværdier fastsat af Arbejdstilsynet
- leverandøroplysninger om sikkerhed og sundhed

Vurderingen skal tillige indeholde en fortegnelse over de farlige stoffer og materialer, der bruges på arbejdspladsen med henvisning til de relevante leverandørbrugsanvisninger.

Hvis I udfører reparationsarbejde, vedligeholdelsesarbejde o.l., hvor der indgår stoffer og materialer, som I kan forudse, vil kunne påvirke eller forringe sikkerheden og sundheden, skal det medtages i arbejdspladsvurderingen – også selv om I har truffet tekniske forebyggende foranstaltninger.

Hvis arbejdet indebærer risiko for påvirkning fra flere farlige stoffer eller materialer, skal I foretage en samlet vurdering af risikoen.

I bestemmer selv, hvilken metode I bruger til jeres arbejdspladsvurdering, og hvordan I vil gribe arbejdspladsvurderingen an i praksis, samt hvilke værktøjer I anvender.

Der er dog et krav om, at I forholder jer til de arbejdsmiljøforhold, som Arbejdstilsynet på forhånd har udpeget som væsentlige inden for branchen.

Arbejdstilsynet har udarbejdet 48 arbejdsmiljøvejvisere, som angiver de væsentligste arbejdsmiljøproblemer inder for de forskellige brancher. For jern- og metalbranchen drejer det sig især om:

- Arbejdsmiljøvejviser nr. 1 – Metal, stålværker og støberier
- Arbejdsmiljøvejviser nr. 2 – Fremstilling af transportmidler
- Arbejdsmiljøvejviser nr. 3 – Skibsværfter
- Arbejdsmiljøvejviser nr. 5 – Jern- og Metalvareindustri
- Arbejdsmiljøvejviser nr. 6 – Maskinindustri

Arbejdspladsvurderingen skal revideres, hver gang I ændrer arbejdsmetoder eller processer, som har betydning for sikkerheden og sundheden på arbejdspladsen. Dog skal APV'en som minimum revideres hvert 3. år.

Sikkerhedsorganisationen skal inddrages i udformningen og gennemførelsen af arbejdspladsvurderingen. Hvis I ikke har en sikkerhedsorganisation (virksomheder med under 10 ansatte), skal medarbejderne inddrages i arbejdspladsvurderingen.

I værktøjet "Systematisk Arbejdsmiljøarbejde" under faneblad 3 (Arbejdspladsvurdering) finder I en række gode råd, eksempler og procedurer samt konkrete værktøjer og metoder, som I kan benytte. Herunder et kortlægningsskema, en handlingsplan og en prioriteringsliste. Branchens væsentlige arbejdsmiljøproblemer er integreret i kortlægningsskemaet.

Virksomhedens sikkerhedsorganisation

Når Arbejdstilsynet screener en virksomhed, vil den tilsynsførende altid spørge til sikkerhedsorganisationen.

I Danmark er der krav om, at virksomheder med 10 ansatte og derover skal organisere deres sikkerhedsarbejde ud fra nogle lovbestemte retningslinjer.

I skal oprette en sikkerhedsorganisation, som skal sikre, at samarbejdet med at forbedre arbejdsmiljøet foregår efter nogle faste rutiner, og at der bliver taget hånd om de arbejdsmiljøproblemer, som findes på virksomheden. Sikkerhedsorganisationen skal rådgive arbejdsgiveren om, hvordan arbejdsmiljøproblemerne kan løses. Reglerne fortæller både om, hvordan sikkerhedsorganisationen skal se ud, og hvilke rettigheder, pligter og opgaver sikkerhedsorganisationen og dens medlemmer har.

Virksomheder med 10 ansatte og derover skal have en sikkerhedsorganisation, som består af en sikkerhedsgruppe i hver afdeling eller arbejdsområde. I sikkerhedsgruppen sidder lederen for afdelingen eller arbejdsområdet (arbejdslederen) og en sikkerhedsrepræsentant, der er valgt af medarbejderne. Hvis I ikke har nogle afdelinger og/eller afdelingsledere, er det virksomhedens leder, der sidder i sikkerhedsgruppen.

Har I flere end 20 ansatte, skal I også have et sikkerhedsudvalg, som består af lige mange sikkerhedsrepræsentanter og arbejdsledere. Arbejdsgiveren har formandsposten i udvalget, og det er op til arbejdsgiveren, om han selv vil deltage i udvalget, eller om han vil stille med en anden repræsentant fra virksomhedens øverste ledelse. Sikkerhedsudvalget mødes mindst fire gange om året. Der skal tages referat fra møderne i sikkerhedsudvalget.

På store virksomheder, hvor der er flere sikkerhedsudvalg, skal der være et hovedsikkerhedsudvalg. Medlemmerne af hovedsikkerhedsudvalget vælges af og blandt sikkerhedsudvalgenes medlemmer.

I virksomheder med sikkerhedsudvalg skal der desuden være en daglig leder af sikkerhedsarbejdet.

Hvis der er underudvalg i sikkerhedsorganisationen, skal et medlem af den nærmeste øverste ledelse være formand for udvalgene.

Både de valgte sikkerhedsrepræsentanter og arbejdslederne i sikkerhedsgrupperne skal gennemgå den lovpligtige arbejdsmiljøuddannelse (§ 9 kursus). Uddannelsen foregår som en 37-timers grunduddannelse om arbejdsmiljø, sikkerhed, metoder til at varetage sikkerheds- og sundhedsopgaver og om samarbejde i sikkerhedsorganisationen. Både arbejdsgiverorganisationerne og fagbevægelsen udbyder den lovpligtige arbejdsmiljøuddannelse.

På virksomheder med færre end 10 ansatte, hvor der ikke er en sikkerhedsorganisation, skal arbejdsgiver og de ansatte samarbejde om at forbedre arbejdsmiljøet.

I værktøjet "Systematisk Arbejdsmiljøarbejde" under faneblad 4 (Virksomhedens sikkerhedsarbejde) finder I en række gode råd, eksempler og procedurer, som I kan benytte.

Arbejdsulykker

Hvis den tilsynsførende i forbindelse med gennemgangen af virksomhedens konkrete arbejdsmiljø konstaterer, at virksomhedens behandling af arbejdsulykker ikke er tilstrækkelig, kan vedkommende vurdere, at behandlingen af arbejdsulykker bør undersøges nærmere i forbindelse med screeningen. Det kan f.eks. være i forbindelse med, at der for nyligt har været en arbejdsulykke på virksomheden, eller at virksomheden gennem en periode har haft et stort antal arbejdsulykker.

I Danmark har arbejdsgiveren pligt til at anmelde arbejdsulykker, der har medført arbejdsudygtighed i én dag eller mere ud over tilskadekomstdagen til Arbejdstilsynet og til sit forsikringsselskab eller Arbejdsskadestyrelsen. Arbejdstilsynet og Arbejdsskadestyrelsen har udarbejdet en fælles anmeldeblanket, som skal anvendes.

Når der er sket en arbejdsulykke, eller der har været tilløb til en arbejdsulykke (nær ved ulykke), skal arbejdsgiveren sørge for, at der bliver udarbejdet en rapport, som beskriver hændelsesforløbet med henblik på at finde årsager og løsninger, som forhindrer en gentagelse. Anmeldeblanketten indeholder et skema, der kan anvendes til at undersøge ulykken. Sikkerhedsgruppen skal deltage i undersøgelserne, og både sikkerhedsgruppen og sikkerhedsudvalget skal have adgang til de lister og rapporter, som udarbejdes om arbejdsulykken.

Sikkerhedsudvalget skal sørge for, at årsagerne til arbejdsulykker og tilløb hertil undersøges og foranledige foranstaltninger gennemført, der forhindrer gentagelser. Udvalget skal en gang om året udarbejde en samlet oversigt over ulykker i virksomheden.

I skal kunne redegøre for, hvorledes gentagelser af ulykker forebygges, og hvorledes sikkerhedsorganisationen inddrages i undersøgelser af og opfølgning på arbejdsulykker.

I værktøjet "Systematisk Arbejds miljøarbejde" under faneblad 7 (Ulykkesundersøgelse og -forebyggelse) finder I en række gode råd, eksempler og procedurer samt konkrete værktøjer og metoder, som I kan benytte. Herunder skemaer til undersøgelse af arbejdsulykker.

Lovpligtige uddannelser

Hvis den tilsynsførende i forbindelse med gennemgangen af virksomhedens konkrete arbejdsmiljø konstaterer, at der er medarbejdere, der udfører funktioner, som kræver en lovpligtig uddannelse, kan vedkommende vurdere, at det er nødvendigt at spørge yderligere ind til de lovpligtige uddannelser.

I Danmark stilles der krav om, at de medarbejdere, der arbejder med bestemte kemiske stoffer eller bestemte typer arbejde, har gennemgået en lovpligtig uddannelse, før de må arbejde med dem. Inden for jern- og metalbranchen er det typisk ved

- svejsning i metal, samt slibning og skæring i tilknytning hertil
- arbejde med produkter (f.eks. lim og maling), der indeholder asbest, styren, epoxy og isocyanater
- kørsel med gaffeltruck
- kørsel med kran
- stilladsarbejde

I værktøjet "Systematisk Arbejds miljøarbejde" under faneblad 5 (Lovpligtige uddannelser) finder I en række gode råd, eksempler og procedurer, som I kan benytte til at få styr på medarbejdernes lovpligtige uddannelser.

Instruktion

Det er op til den tilsynsførende at vurdere om den instruktion, som jeres medarbejdere modtager eller har modtaget, bør undersøges nærmere. Det kan f.eks. være i forbindelse med at den tilsynsførende konstaterer, at medarbejdere udfører deres arbejde på en måde, der ikke er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.

I Danmark stilles der krav om, at I sikrer den nødvendige instruktion og oplæring af medarbejderne på en sådan måde, at arbejdet kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Der stilles krav om, at nye medarbejdere og medarbejdere, der overgår til nye arbejdsopgaver, bliver oplært og får instruktion om ændret arbejdsudstyr og ny teknologi.

Instruktionen behøver ikke at være skriftlig. Det afgørende er, at ledelsen og sikkerhedsorganisationen/ansatte på overbevisende måde kan gøre rede for, at oplæring og instruktion finder sted.

Rutiner og ansvarsplaceringen bør være veldefineret. Veldefinerede rutiner og ansvarsplacering er f.eks.:

- at der er veldefinerede procedurer for instruktion af nyansatte
- at ledelsen er opmærksom på, at rutinerne og ansvarsplaceringen er veldefineret og løbende vurderer behovet for ændringer
- at sikkerhedsorganisationen er bekendt med, hvordan ledelsen løbende vurderer behovet for ændringer i rutiner og ansvarsplacering i virksomheden
- at I tager stilling til, hvordan f.eks. instruktion fra arbejdsleder og sidemandsoplæring mv. skal foregå
- at der i instruktionen indgår oplysninger til de ansatte om den eventuelle ulykkes- og sygdomsfare, der er forbundet med arbejdet

I værktøjet "Systematisk Arbejds miljøarbejde" under faneblad 6 (Instruktion og oplæring) finder I en række gode råd, eksempler og procedurer samt konkrete værktøjer og metoder, som I kan benytte. Herunder procedurer og tjekskema for instruktion af nye medarbejdere.

Brugsanvisninger for stoffer og materialer

Hvis den tilsynsførende i forbindelse med gennemgangen af arbejdsmiljøet konstaterer, at I bruger en vis mængde farlige stoffer og materialer, kan den tilsynsførende vurdere, at det er nødvendigt at undersøge brugsanvisningerne for stoffer og materialer nærmere.

Når I arbejder med farlige stoffer og materialer, er det nødvendigt at vide, hvad det er for nogle stoffer, hvor farlige de er, hvordan man beskytter sig mod skadelige påvirkninger, og hvordan I undgår gener og skader. Det er også nødvendigt at vide, hvad I skal gøre, hvis der sker en ulykke med et af stofferne – f.eks. hvis en kollega får syre i øjet.

Leverandører af farlige stoffer og materialer har pligt til at give en lang række oplysninger om skadevirkninger og sikkerhedsforanstaltninger til deres kunder via de såkaldte 'leverandør-brugsanvisninger'. Brugsanvisningen skal hjælpe jer til at gennemføre de nødvendige foranstaltninger, så I undgår skader.

For at sikre at de medarbejdere, som arbejder med de farlige stoffer og materialer, kan gøre det under forsvarlige forhold, har arbejdsgiveren pligt til at tilpasse oplysningerne i leverandørbrugsanvisningerne til jeres arbejdsforhold. Dette gøres ved, at arbejdsgiveren sørger for at få udarbejdet såkaldte arbejdspladsbrugsanvisninger, inden arbejdet påbegyndes.

I Danmark har arbejdsgiveren pligt til at sikre, at leverandørbrugsanvisninger og arbejdspladsbrugsanvisninger vedrørende stoffer og materialer findes på virksomheden og opbevares tilgængeligt for de ansatte. De ansatte, som arbejder med de kemiske produkter, skal have brugsanvisningerne udleveret.

I skal løbende revidere brugsanvisningerne på grundlag af virksomhedens egne erfaringer. Arbejdsgiveren skal løbende sikre sig de nyeste brugsanvisninger fra leverandøren. Brugsanvisningerne skal være på dansk og evt. også på andre sprog, hvis sikkerhedshensyn gør det nødvendigt.

Arbejdsgiveren skal sørge for, at brugsanvisninger og datablade indgår i instruktionen af medarbejderne, og at de er til stede på arbejdsstedet.

I værktøjet "Systematisk Arbejds miljøarbejde" under faneblad 8 (Brugsanvisninger for stoffer og materialer) finder I en række gode råd, eksempler og procedurer, som I kan benytte. Herunder eksempler på en leverandør- og en arbejdspladsbrugsanvisning.

Brugsanvisninger for tekniske hjælpemidler

Hvis den tilsynsførende i forbindelse med gennemgangen af arbejdsmiljøet konstaterer, at I f.eks. anvender "farlige" maskiner eller tekniske hjælpemidler, eller at jeres maskiner anvendes uforsvarligt, kan den tilsynsførende vurdere, at det er nødvendigt at undersøge brugsanvisningerne for de tekniske hjælpemidler nærmere.

For at undgå ulykker ved arbejde med maskiner og andre tekniske hjælpemidler er der på europæisk plan fastsat regler om, at leverandøren ved leveringen af et hjælpemiddel m.m. vedlægger en brugsanvisning. Brugsanvisningen skal indeholde oplysninger om, hvordan hjælpemidlet anvendes uden fare for sikkerhed og sundhed. Der er fastsat detaljerede krav om, hvilke oplysninger der som minimum skal være i brugsanvisningen.

Samtidig er der fastsat regler om, at arbejdsgiveren skal sørge for, at de tekniske hjælpemidler anvendes forsvarligt, og at leverandørens anvisninger følges. Det er arbejdsgiverens pligt at sørge for, at der udarbejdes en fyldestgørende brugsanvisning med oplysninger om hjælpemidlets anvendelse.

I skal løbende revidere brugsanvisningerne på grundlag af jeres egne erfaringer. Arbejdsgiveren skal løbende sikre sig de nyeste brugsanvisninger fra leverandøren. Brugsanvisningerne skal være på dansk og evt. også på andet sprog, hvis sikkerhedshensyn gør det nødvendigt.

Arbejdsgiveren skal sørge for, at brugsanvisninger og datablade indgår i instruktionen af medarbejderne, samt at de er til stede på arbejdsstedet.

Der stilles krav om, at I kan fremlægge brugsanvisninger for maskiner m.m. Kravet gælder maskiner m.m. leveret efter 1. januar 1995.

Tekniske hjælpemidler, som lever op til de europæiske sikkerhedskrav for den pågældende maskintype, kan få udstedt en såkaldt overensstemmelseserklæring og forsynes med et CE-nummer, som skal være synligt på maskinen og i brugsanvisningen.

Selv om maskinen er CE-mærket, er det stadig arbejdsgiveren i den virksomhed, der benytter maskinen, som har ansvaret for, at maskinen er arbejdsmiljømæssigt i orden, og at den anvendes sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. CE-mærket er ikke nogen garanti.

I værktøjet "Systematisk Arbejds miljøarbejde" under faneblad 9 (Brugsanvisninger for tekniske hjælpemidler) finder I en række gode råd, eksempler og procedurer, som I kan benytte. Herunder en tjekliste til brugsanvisning for maskiner.

Lovpligtige eftersyn

Hvis den tilsynsførende i forbindelse med gennemgangen af arbejdsmiljøet konstaterer, at maskiner eller tekniske hjælpemidler f.eks. ikke er korrekt justeret eller ved-ligeholdt, kan den tilsynsførende vurdere, at det er nødvendigt at undersøge de lovpligtige eftersyn nærmere.

Selvom maskiner og andre tekniske hjælpemidler anvendes og indrettes forsvarligt, er der et behov for et jævnlige eftersyn. I skal sikre jer, at sikkerhedsforanstaltningerne fungerer optimalt, og at maskinerne bliver betjent efter forskrifterne. Maskiner og andre tekniske hjælpemidler skal justeres og vedligeholdes efter leverandørens brugsanvisning.

I skal udarbejde en plan for justering og vedligeholdelse, som omfatter smøring, rengøring, reparation ifølge faste tidsrum og en liste over de ansvarlige medarbejdere. Det skal endvidere fremgå af planen, hvad brugeren er ansvarlig for, og hvordan maskinen evt. skal opbevares, når den ikke er i brug.

Maskiner, der benyttes jævnlige, skal underkastes et kyndigt, mekanisk og elektrisk eftersyn med højst 2 måneders mellemrum (for dobbeltisolerede maskiner er intervallet 6 måneder), og i øvrigt når maskinen viser tegn på fejl. Under ugunstige omstændigheder kan hyppigere eftersyn være påkrævet. Eftersyn skal følge leverandørens anvisninger og udføres af en kyndig person. Maskiner skal mærkes effektivt for sidste eftersyn f.eks. med en prægeplade. Der skal føres journal over eftersyn, og I kan med fordel også føre journal over uheld.

Derudover skal I gennemføre eftersyn før ibrugtagning, og hvis hjælpemidlet har været skilt ad f.eks. efter en reparation. I skal følge de anvisninger, som leverandøren har givet om tilsyn og kontrol.

Hvis et teknisk hjælpemiddel udsættes for påvirkninger, der kan medføre beskadigelse og forårsage farlige situationer, skal hjælpemidlet efterses. Det er for at sikre, at kravene til hjælpemidlets indretning og anvendelse overholdes, samt at beskadigelserne konstateres og afhjælpes i tide. Eftersyn skal ske regelmæssigt, og om nødvendigt skal hjælpemidlet afprøves af en sagkyndig. Desuden skal det tekniske hjælpemiddel gennemgå særlige eftersyn af en sagkyndig, hver gang det har været udsat for specielle forhold, som kan medføre, at anvendelsen ikke er sikkerheds- eller sundhedsmæssigt forsvarlig f.eks. ændringer, uheld, naturomstændigheder eller længere tids stilstand.

Resultaterne af eftersynet skal registreres, opbevares i en passende periode og være tilgængelige for Arbejdstilsynet.

Der skal foretages et lovpligtigt eftersyn af følgende tekniske hjælpemidler:

- 1) Hejseredskaber, herunder elevatorer
- 2) Løfteredskaber
- 3) Transportredskaber
- 4) Spil
- 5) Presser
- 6) Kontrolklasse 2 beholdere (trykluftbeholdere og F-gas-tanke)
- 7) Centrifuger

I værktøjet "Systematisk Arbejdsmiljøarbejde" under faneblad 10 (Lovpligtige eftersyn) finder I en række gode råd, eksempler og procedurer, som I kan benytte.

Krav til det materielle arbejdsmiljø

Arbejdstilsynet vil altid gennemgå virksomhedens arbejdsmiljø for at vurdere, om virksomhedens arbejdsmiljø lever op til arbejdsmiljøkravene. I den forbindelse vil fokus være rettet mod de problemer, der er typiske for branchen, hvilket som hovedregel er de problemer, der er beskrevet i de arbejdsmiljøvejvisere fra Arbejdstilsynet, som er relevante for virksomheden.

Arbejdsmiljøloven fastlægger et minimumsniveau for, hvordan de faktiske arbejdsmiljøforhold skal være for at være i orden. Det drejer sig især om bestemmelserne i de såkaldte 'hovedbekendtgørelser':

- Arbejdets udførelse
- Arbejdsstedets indretning
- Tekniske hjælpemidler
- Stoffer og materialer
- Hvileperioder og fridøgn
- Unges arbejde

Bestemmelserne er præciseret i en lang række særbekendtgørelser. Arbejdstilsynet og Industriens Branchearbejdsmiljøråd har udarbejdet vejledninger om, hvordan I sikrer jer, at arbejdet lever op til kravene inden for en lang række områder.

Arbejdsgiveren har pligt til at sørge for, at I overholder disse bekendtgørelser og holder effektivt tilsyn med, at det sker i den daglige arbejdsgang.

Det er virksomhedens pligt at holde sig orienteret om de regler, der gælder for det arbejde, den udfører.

Når Arbejdstilsynet gennemfører en screening, gennemgår de virksomheden for at undersøge, om der er væsentlige arbejdsmiljøproblemer. Som grundlag anvender de Arbejdstilsynets arbejdsmiljøvejvisere, som gælder for den branche, I tilhører. Arbejdsmiljøvejviserne gennemgår de væsentlige arbejdsmiljøproblemer, som hidtidige arbejdsmiljøundersøgelser har vist findes i branchen.

Hvis der er "væsentlige arbejdsmiljøproblemer" på virksomheden udtages den til et tilpasset tilsyn.

Arbejdstilsynet vurderer også, hvordan eventuelle væsentlige arbejdsmiljøproblemer er blevet løst, og udgangspunktet er, at de skal være løst med såkaldt 'høj forebyggelsesgrad'. En høj forebyggelsesgrad vil sige, at de væsentlige arbejdsmiljøproblemer er løst i overensstemmelse med arbejdsmiljølovens forebyggelsesprincipper. Principperne findes i bilaget til bekendtgørelsen om arbejdets udførelse.

Arbejdstilsynet har udarbejdet 48 arbejdsmiljøvejvisere, som angiver de væsentligste arbejdsmiljøproblemer inden for de forskellige brancher. De angiver også en række af de vigtigste regler for brancherne.

På de følgende sider kan I se, hvilke forhold Arbejdstilsynet betragter som væsentlige i de arbejdsmiljøvejvisere, der typisk er gældende inden for jern- og metalbranchen.

Metal, stålværker og støberier

- Ulykker
 - Flyvende partikler og smeltet metal
 - Håndtering af materialer
 - Maskinbetjening
 - Intern transport og færden

- Kemi
 - Støv
 - Sandbehandling og formning
 - Kernemageri
 - Smeltning
 - Støbning
 - Udslagning og rensning
 - Håndtering af kemikalier

- Løft og arbejdsstillinger
 - Løft af emner og materialer
 - Træk og skub
 - Håndtering af sække
 - Arbejdsstillinger

- Støj
 - Forebyggelse mod unødigt støj
 - arbejdsproces
 - håndtering og transport
 - sandblæsning
 - fra maskiner

- Vibrationer
 - Forebyggelse mod unødigt
 - vibrationer fra håndværktøjer

Fremstilling af transportmidler

- Ulykker

Forebyggelse af arbejdsulykker ved:

- arbejde ved maskiner
- kontakt med skarpe genstande
- udslyngning af emner
- risiko for at blive klemt
- defekte maskiner
- håndholdte maskiner
- tunge løft samt drejning og vrid af kroppen
- manuel transport
- palleløftere, gaffeltruck og kraner
- tab af emner
- fald fra højder fx stiger og stilladser

- Kemi

Forebyggelse af kemiske påvirkninger ved:

- svejsning, slibning og limning
- brug af køle-smøre-midler
- overfladebehandling
- opskumning af polyuretan
- polyesterstøbning

- Løft, EGA og arbejdsstillinger

Forebyggelse af EGA, uhensigtsmæssige løft og arbejdsstillinger ved:

- tunge løft og bæring
- lange rækkeafstande ved fx plukkearbejde og støbning
- træk og skub
- akavede arbejdsstillinger ved fx ilægning og fratagning, reparation og montage
- opkrogning og nedtagning af emner ved fx conveyorlinje
- løft af håndholdt udstyr
- pakning og stabling
- kraftbetonet arbejde
- krav om opmærksomhed og koncentration
- manglende indflydelse
- betjening af maskiner fx exenterpresser
- montage af seriefremstillede produkter

- Støj

Forebyggelse af støjproblemer ved:

- vedvarende støj på over 80 dB(A)
- håndtering og transport af materialer
- bearbejdning
- sandblæsning
- støjende hjælpeudstyr fx tryklufsanlæg med kompressorer

- Unge

Forebyggelse af unges arbejdsforhold og belastninger ved:

- unge mellem 13-15 år
- unge mellem 16-17 år
- unge mellem 18-24 år
- håndtering af materialer
- brug af maskiner og håndværktøj
- svejseredskaber, vinkelslibere og håndboremaskiner
- hud- og bevægeapparatbelastninger

Skibsværfter

- Ulykker
 - Lys fra svejsning
 - Snublen
 - Nedstyrtning
 - Tab af emner
 - Kranarbejde
 - Truckarbejde
 - Brand og eksplosion
 - Svigt af understøtninger
 - Brug af små taljer
 - Håndtering af emner
 - Brug af håndværktøj
 - Ætsning og forgiftning

- Kemi
 - Røg fra svejsning-skæring
 - Støv/dampe fra slibning
 - Dampe fra maling
 - Støv fra sandblæsning
 - Dampe fra bejdsning
 - Dampe fra affedtning m.m.

- Løft og arbejdsstillinger
 - Belastende arbejdsstillinger
 - ved svejsning
 - ved skærebrænding
 - ved rørlægning
 - ved sandblæsning
 - ved sprøjtemaling
 - Belastende løft/bæring
 - af værktøj
 - af materialer
 - af stilladsdæk

- Støj
 - Høreskadende støj generelt.
 - Primære støj kilder:
 - håndværktøj/maskiner
 - sandblæsning
 - højtryksspuling
 - hamring
 - svejsning

- Vibrationer
 - Vinkelslibere
 - Møtrikspændere m.m.

Jern- og Metalvareindustri

- Ulykker
Forebyggelse mod arbejdsulykker:
 - ved intern transport
 - i højder
 - med stationære maskiner (fræser mv.)
 - med håndholdte maskiner
 - med overfladebehandling
 - med varme processer

- Kemi
Forebyggelse mod kemiske påvirkninger
 - ved svejsning
 - ved slibning
 - ved brug af køle- og smøremidler
 - ved malerarbejde
 - ved galvaniserings processer

- Løft, EGA og arbejdsstillinger
Forebyggelse mod uhensigtsmæssige:
 - tunge løft
 - løft af uhåndterlige byrder
 - arbejdsstillinger
 - EGA

- Psykisk
Forebyggelse mod unødige psykiske påvirkninger
 - indflydelse på eget arbejde
 - tidspres
 - få/små krav i arbejdet
 - store krav til koncentration

- Støj
Forebyggelse mod unødige støj
 - ved bearbejdning
 - håndtering og transport
 - sandblæsning
 - fra maskiner

- Unge
Forebyggelse mod unges arbejdsforhold/belastninger

Maskinindustri

- Ulykker
Forebyggelse mod arbejdsulykker:
 - ved intern transport
 - ved håndtering af materialer
 - ved arbejde i højder
 - ved adgangsveje
 - ved stationære maskiner
 - med håndholdte maskiner
 - ved overfladebehandlinger

- Kemi
Forebyggelse mod kemiske påvirkninger
 - ved svejsning
 - ved slibning
 - ved brug af køle og smøre midler
 - ved malerarbejde

- Løft, EGA og arbejdsstillinger
Forebyggelse mod uhensigtsmæssige:
 - tunge løft
 - løft af uhåndterlige byrder
 - arbejdsstillinger
 - EGA

- Støj
Forebyggelse mod unødig støj
 - ved bearbejdning
 - håndtering og transport
 - sandblæsning
 - fra maskiner

- Unge
Forebyggelse mod unges arbejdsforhold/belastninger

Krav der kun undersøges i ganske særlige tilfælde

Hvis den tilsynsførende i forbindelse med gennemgangen af arbejdsmiljøet konstaterer helt specielle problemer, kan vedkommende vurdere, at de bør undersøges nærmere.

Det kan f.eks. være, hvis en fremmed håndværker udfører et uforsvarligt arbejde på den virksomhed, som screenes, og hvor den fremmede håndværker ikke er instrueret i farerne på virksomheden. Tilsvarende kan det tænkes, at en virksomhed, der planlægger indførelsen af et nyt teknisk anlæg, ikke har inddraget arbejdsmiljøforhold i tilknytning til ibrugtagningen af anlægget.

Disse forhold vil kun i ganske særlige tilfælde blive undersøgt ved screeningen.

Arbejdsmiljøinddragelse i planlægningen

Hvis den tilsynsførende i forbindelse med gennemgangen af arbejdsmiljøet konstaterer, at arbejdsmiljøet ikke er eller har været inddraget i planlægningen af en konkret arbejdsfunktion, kan vedkommende vurdere, at arbejdsmiljøinddragelsen i planlægningen bør undersøges nærmere. Dette vil kun ske i ganske særlige tilfælde.

Arbejdet i jeres virksomhed skal i alle led planlægges og tilrettelægges således, at I kan udføre det sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt. Når I planlægger og tilrettelægger arbejdet, skal I tage hensyn til arbejdsmiljølovens forebyggelsesprincipper. I planlægningen må der ikke indgå konstruktioner, planudformninger, detallosninger og arbejdsmetoder, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerheden eller sundheden ved arbejdets udførelse.

Når I planlægger nye eller ændrer eksisterende arbejdspladser, arbejdsprocesser og metoder, indfører ny teknologi, anskaffer nye tekniske hjælpemidler, personlige

værnemidler, stoffer og materialer skal I sikre jer, at arbejdsmiljøet bringes i overensstemmelse med arbejdsmiljølovgivningens almindelige og specielle krav.

Jeres sikkerhedsorganisation skal deltage i planlægningen af arbejdet og i kontrollen af arbejdsmiljøet. I virksomheder, hvor der ikke skal oprettes en sikkerhedsorganisation, skal de ansatte deltage i planlægningen af arbejdet og i kontrollen med arbejdsmiljøet.

I værktøjet "Systematisk Arbejdsmiljøarbejde" under faneblad 13 (Arbejdsmiljøinddragelse i planlægningen) finder I en række gode råd, som I kan benytte.

Arbejdsmiljøkrav til fremmede håndværkere

Hvis den tilsynsførende i forbindelse med gennemgangen af arbejdsmiljøet konstaterer, at fremmede håndværkere udfører et uforsvarligt arbejde, kan vedkommende vurdere at undersøge virksomhedens arbejdsmiljøkrav til fremmede håndværkere nærmere. Dette vil kun ske i ganske særlige tilfælde.

Når I indgår kontrakter med underleverandører der skal udføre arbejde på jeres virksomhed, skal I sikre jer, at underleverandøren er bekendt med de risikofaktorer for arbejdsmiljø og ydre miljø, der er ved det pågældende arbejde. I skal også gøre underleverandøren bekendt med jeres eventuelle arbejdsmiljøpolitik og sikre jer, at leverandøren tager hensyn hertil i sit tilbud. Endelig skal I gøre underleverandøren bekendt med de interne arbejdsmiljøinstruktioner, som gælder på virksomheden.

Når arbejdet påbegyndes, skal I sikre jer, at underleverandørens ansatte, der udfører arbejdet på virksomheden, er blevet passende instrueret om de sikkerheds- og sundhedsforhold på virksomheden, der har betydning for arbejdet. Det kan f.eks. ske ved, at underleverandøren fremlægger dokumentation herfor på virksomhedens forespørgsel.

Hvis I udlåner tekniske hjælpemidler til underleverandøren, bærer I leverandøransvaret, og I har derfor pligt til at sørge for, at det tekniske hjælpemiddel er sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, og at brugsanvisningen udleveres.

Underleverandøren skal have information om jeres sikkerhedsorganisation og dens funktion. Herunder skal det angives, hvorledes samarbejdet mellem jeres sikkerhedsorganisation og underleverandørens sikkerhedsorganisation skal foregå.

Har I en beredskabsplan, f. eks. alarmeringsprocedurer, evakueringsplaner, brandslukningsrutiner og førstehjælpsindsats i forbindelse med ulykker, skal underleverandøren orienteres om det.

Udlejer I arbejdskraft til en fremmed virksomhed, har I pligt til at sørge for, at arbejdet planlægges, tilrettelægges og udføres sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt og i overensstemmelse med arbejdsmiljølovens regler.

Inden I begynder arbejdet, skal I over for den fremmede virksomhed oplyse følgende, som denne er forpligtet til at videregive til de personer, der skal beskæftiges:

1. Det krævede faglige niveau, herunder om særlige kvalifikationer er nødvendige
2. Eventuelle krav til helbredsattester
3. Arbejdets særlige art, herunder eventuelle faremomenter

Virksomheder med over 20 ansatte skal skriftligt eller på anden overbevisende måde

sikre, at fremmede håndværkere og andre informeres om virksomhedens retningslinjer for en sikker adfærd, og at disse overholdes.

Hvis virksomheden kun sjældent har besøg af fremmede håndværkere, kan det accepteres, at retningslinjerne ikke er nedfældet skriftligt.

I værktøjet "Systematisk Arbejdsmiljøarbejde" under faneblad 14 (Arbejdsmiljøkrav til fremmede håndværkere) finder I en række gode råd, eksempler og procedurer, som I kan benytte. Herunder skriftlige retningslinier og en vejledning til fremmede håndværkere.

Få mere at vide

Regler og vejledninger

Arbejdspladsvurdering

- Arbejdsmiljølovens § 15a (Lovbekendtgørelse nr. 784 af 11. oktober 1999)
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 om arbejdets udførelse
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 292. af 26. april 2001 om arbejde med stoffer og materialer (Kemiske agenser)
- At-vejledning Nr. D.1.1 af november 2002 om udarbejdelse og revision af arbejdspladsvurdering
- Industriens Branchearbejds miljøråds branchevejledning om APV
- Industriens Branchearbejds miljøråds rapport "APV i mindre virksomheder"
- Industriens Branchearbejds miljøråds "Værktøj til systematisk arbejds miljøarbejde" i Jern- og Metalindustrien

Virksomhedens sikkerhedsorganisation

- Arbejdsmiljølovens kap. 2 (Lovbekendtgørelse nr. 784 af 11. oktober 1999)
- Lov nr. 437 af 10. juni 2002 § 1. (Ændring af Arbejds miljøloven)
- Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 575 af 21. juni 2001 om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde
- Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 491 af 20. juni 2002 om ændring af bekendtgørelse om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde
- Arbejdstilsynets anvisning om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde nr. 6.1.0.4
- Industriens Branchearbejds miljøråds "Værktøj til systematisk arbejds miljøarbejde" i Jern- og Metalindustrien

Arbejdsulykker

- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 om arbejdets udførelse
- Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 575 af 21. juni 2001 om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde
- Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 491 af 20. juni 2002 om ændring af bekendtgørelse om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde
- At-meddelelse nr. 6.02.1 om anmeldelse af arbejdsulykker og forgiftningstilfælde
- Arbejdstilsynets anvisning om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde nr. 6.1.0.4
- Industriens Branchearbejds miljøråds "Værktøj til systematisk arbejds miljøarbejde" i Jern- og Metalindustrien

Lovpligtige uddannelser

- Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 509 af 15. oktober 1976 om kranførercertifikat
- Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 136 af 28. marts 1978 om gaffeltruckførercertifikat
- Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 96 af 11. marts 1982 om ændring af bekendtgørelse om gaffeltruckførercertifikat
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 292 af 26. april 2001 om stoffer og materialer
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 906 af 8. november 2002 om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrisiko ved arbejde med stoffer og materialer mv.
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 309 af 25. april 2003 om ændring af bekendtgørelse om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrisiko ved arbejde med stoffer og materialer
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 859 af 22. oktober 2003 om ændring af bekendtgørelse om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrisiko ved arbejde med stoffer og materialer
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1109 af 15. december 1992 om anvendelse af tekniske hjælpemidler
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 832 af 27. november 1998 om ændring af bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 670 af 7. august 1995 om ændring af bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 727 af 29. juni 2004 om ændring af bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler
- At-vejledning nr. B.2.1.1 af august 2000 om kranførercertifikat
- At-vejledning nr. C.0.7 af oktober 2001 om epoxyharpikser og isocyanater
- At-meddelelse nr. 2.01.2 november 1995 om gaffeltruckførercertifikat
- At-meddelelse nr. 2.09.2 november 1999 om svejsning, skæring mv. i metal
- At-meddelelse nr. 2.09.3 november 1999 om maskinel plasmaskæring
- At-meddelelse nr. 2.14.1 september 1998 om opstilling og brug af stilladser – generelle krav
- At-meddelelse nr. 2.14.2 juli 1998 om uddannelse af personer ved arbejde med stilladser højere end tre meter
- At-vejledning nr. C.1.3 af februar 2003 om arbejde med stoffer og materialer
- At-vejledning nr. C.2.1 af februar 2003 om kræfttrikable stoffer og materialer
- At-vejledning nr. C.0.12 af maj 2003 om leverandørbrugsanvisning (sikkerhedsdatablad) og teknisk datablad for stoffer og materialer
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds "Værktøj til systematisk arbejdsmiljøarbejde" i Jern- og Metalindustrien

Instruktion

- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 om arbejdets udførelse

Brugsanvisninger for stoffer og materialer

- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 292 af 26. april 2001 om stoffer og materialer.
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 906 af 8. november 2002 om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrisiko ved arbejde med stoffer og materialer mv.
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 309 af 25. april 2003 om ændring af bekendtgørelse om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrisiko ved arbejde med stoffer og materialer
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 859 af 22. oktober 2003 om ændring af bekendtgørelse om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrisiko ved arbejde med stoffer og materialer
- At-vejledning nr. C.0.11 af april 2003 om arbejdspladsbrugsanvisning for stoffer og materialer
- At-vejledning nr. C.1.3 af februar 2003 om arbejde med stoffer og materialer
- At-vejledning nr. C.2.1 af februar 2003 om kræfttrikable stoffer og materialer
- At-vejledning nr. C.0.12 af maj 2003 om leverandørbrugsanvisning (sikkerhedsdatablad) og teknisk datablad for stoffer og materialer
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds "Værktøj til systematisk arbejdsmiljøarbejde" i Jern- og Metalindustrien

Brugsanvisninger for tekniske hjælpemidler

- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1109 af 15. december 1992 om anvendelse af tekniske hjælpemidler
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 670 af 7. august 1995 om ændring af bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 832 af 27. november 1998 om ændring af bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 727 af 29. juni 2004 om ændring af bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 561 af 24. juni 1994 om indretning af tekniske hjælpemidler
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse nr. 669 af 7. august 1995 om indretning af tekniske hjælpemidler
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse nr. 831 af 27. november 1998 om indretning af tekniske hjælpemidler
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds "Værktøj til systematisk arbejdsmiljøarbejde" i Jern- og Metalindustrien

Lovpligtige eftersyn

- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1109 af 15. december 1992 om anvendelse af tekniske hjælpemidler
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 670 af 7. august 1995 om ændring af bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 832 af 27. november 1998 om ændring af bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 727 af 29. juni 2004 om ændring af bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 561 af 24. juni 1994 om indretning af tekniske hjælpemidler
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse nr. 669 af 7. august 1995 om indretning af tekniske hjælpemidler
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse nr. 831 af 27. november 1998 om indretning af tekniske hjælpemidler
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 509 af 18. juni 1997 om anvendelse af elevatorer m.v.
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 561 af 24. juni 1994 om indretning af tekniske hjælpemidler
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse nr. 669 af 7. august 1995 om indretning af tekniske hjælpemidler
- Sikkerhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 125002 af 1. juli 2001 "Stærkstrøms bekendtgørelsen"
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds "Værktøj til systematisk arbejdsmiljøarbejde" i Jern- og Metalindustrien

Arbejdsmiljøinddragelse i planlægningen

- Arbejdsmiljølovens § 38. (Lovbekendtgørelse nr. 784 af 11. oktober 1999)
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 om arbejdets udførelse
- At-meddelelse nr. 1.01.13 af december 1996 om planlægning af faste arbejdssteders indretning
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds "Værktøj til systematisk arbejdsmiljøarbejde" i Jern- og Metalindustrien

Arbejdsmiljøkrav til fremmede håndværkere

- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 om arbejdets udførelse
- BSR 1 Vejledning 6.00.001 af december 1998 om underleverandører
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds "Værktøj til systematisk arbejdsmiljøarbejde" i Jern- og Metalindustrien

Det materielle arbejdsmiljø

- Arbejdsmiljøvejviser 1 – Vejviser til de vigtigste arbejdsmiljøproblemer – Metal-, stålværker og støberier
- Arbejdsmiljøvejviser 2 – Vejviser til de vigtigste arbejdsmiljøproblemer – Fremstilling af transportmidler
- Arbejdsmiljøvejviser 3 – Vejviser til de vigtigste arbejdsmiljøproblemer – Skibsværfter
- Arbejdsmiljøvejviser 5 – Vejviser til de vigtigste arbejdsmiljøproblemer – Jern- og metalvareindustri
- Arbejdsmiljøvejviser 6 - Vejviser til de vigtigste arbejdsmiljøproblemer – Maskinindustri
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds branchevejledning om Galvanisering
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds branchevejledning om Køleanlæg
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds branchevejledning om Køle-smøremidler
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds branchevejledning om Limning
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds branchevejledning om Luftløs sprøjttemaling
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds branchevejledning om Metalaffedtning
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds branchevejledning om Svejsning – TIG, MIG og MAG
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds branchevejledning om Vinkelslibere
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds branchevejledning om Øjenværn
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds branchevejledning om EGA og monotont arbejde
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds branchevejledning om Unge
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds branchevejledning om valg af produkter ved korrosionsbeskyttelse
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds tjekliste om ventilationsforhold i Jern- og Metalindustrien
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds branchevejledning om Eldrevne håndmaskiner
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds branchevejledning om Vinkelslibere
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds "Værktøj til systematisk arbejdsmiljøarbejde" i Jern- og Metalindustrien
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds Værktøj til forebyggelse af arbejdsulykker i Jern- og Metalindustrien
- Industriens Branchearbejdsmiljøråd Pjece om Mangan
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds "Støj - Gode løsninger" i Jern- og Metalindustrien
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds "Støj - Kom godt i gang" i Jern- og Metalindustrien
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds "Støj - Tjeklister" i Jern- og Metalindustrien
- Industriens Branchearbejdsmiljøråds "Fjederviklemaskiner - Katalog over gode løsninger" i Jern- og Metalindustrien

Arbejdsmiljøadresser og hjemmesider

Arbejdstilsynet
Landskronagade 33
2100 København Ø
Telefon: 39 15 20 00
E-mail: at@at.dk
Web: www.at.dk

Industriens Branchearbejdsmiljøråd
Fællessekretariatet
Postboks 7777
1790 København V
Telefon: 70 23 15 43
Web: www.i-bar.dk
E-mail: i-bar@i-bar.dk

Organisationer

Dansk Industri,
H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Telefon: 33 77 33 77
E-mail: di@di.dk
Web: www.di.dk

CO-industri
Vester Søgade 12
1790 København V
Telefon: 33 63 80 42
E-mail: co@co-industri.dk
Web: www.co-industri.dk

Lederne
Vermlandsgade 65
2300 København S
Telefon: 32 83 32 83
E-mail: lederne@lederne.dk
Web: www.lederne.dk

Dansk Metal
Nyropsgade 38
1780 København V
Telefon: 33 63 20 00
E-mail: danskmatal@danskmatal.dk
Web: www.danskmatal.dk

3F
Fagligt Fælles Forbund
KAmpmannsgade 4
1790 København V
Telefon: 33 14 21 40
E-mail: 3f@3f.dk
Web: www.3f.dk

CO-industri

Vester Søgade 122
1790 København V
Telefon: 33 63 80 00
E-mail: co@co-industri.dk
Web: www.co-industri.dk

DANSK INDUSTRI

Dansk Industri

H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Telefon: 33 77 33 77
Telefax: 33 77 33 70
E-mail: di@di.dk
Web: www.di.dk

Ledernes Hovedorganisation

Vermlandsgade 65
2300 København S
Telefon: 32 83 32 83
E-mail: lederne@lederne.dk
Web: www.lederne.dk

Industriens Branchearbejdsmiljøråd
Postboks 7777
1790 København V
Telefon: 70 23 15 43
E-mail: i-bar@i-bar.dk
Web: www.i-bar.dk

INDUSTRIENS
BRANCHEARBEJDSMILJØRÅD